

Coa música a outra parte

A VOLTA Á “NOVA NORMALIDADE” NOS CONSERVATORIOS PROFESIONAIS DE MÚSICA

O curso 2020-2021 comezou con sensacións contraditorias: dunha banda coa ilusión pola recuperación da imprescindible presencialidade, mais doutra coa inquedaanza polas condicións de seguridade nas aulas. Pronto quedou claro que os conservatorios, tomando as medidas necesarias, constitúen centros seguros.

Tomáronse dende o inicio decisións que supuxeron a supresión dunha parte fundamental do noso ensino: a práctica de conxunto. Nesta liña, elimináronse agrupacións que, se ben non se establecen como obrigatorias no currículo oficial vixente, si resultan imprescindibles na formación musical, como orquestra, banda e conxuntos de grao elemental; xa que a práctica grupal, nas súas diferentes formas, é o que dota en grande medida das compoñentes funcional e significativa á aprendizaxe dun instrumento. O feito de non poder desenvolver agrupacións no grao elemental, sumado á suspensión das audicións públicas, supuxo importantes carencias como impulso motivador e, aínda, a ausencia dun complemento imprescindible para as aulas instrumentais.

Saúl Canosa Ínsua

Conservatorio Profesional de Música de Santiago de Compostela

saulcanosa@gmail.com

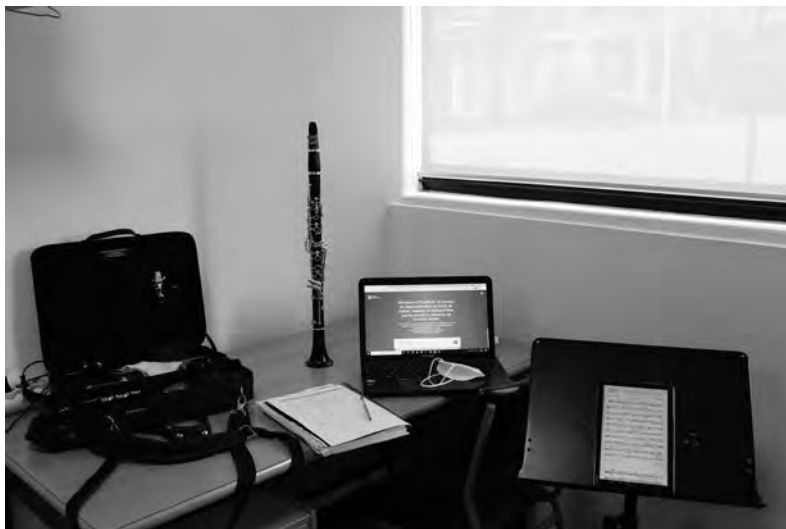
Fotografías:

Xosé Antonio Rodríguez Álvarez

REVISTAGALEGA
DE EDUCACIÓN
PROFESIONALES DE MÚSICA

ISSN: 1132-8932

Páx. 47-49

Con todo, o primeiro trimestre desenvolveuse nunha certa “nova normalidade”, malia que limitada -sobre todo nas aulas individuais- debido á necesaria distancia física profesor-alumno, cos problemas que isto supón para o traballo de cuestións relacionadas coa educación postural, entre outras.

O INICIO DO SEGUNDO TRIMESTRE DE MODO TELEMÁTICO

No segundo trimestre atopámonos coa realidade dunha sociedade e duns dirixentes aos que o ensino musical lles segue resultando irrelevante. Nun momento no que no meu centro non se rexistrara nin un só contaxio e no que no resto de conservatorios a incidencia estaba sendo absolutamente limitada, decídese mandarnos de novo “coa música a outra parte”, mentres que no ensino xeral, cunha incidencia de contaxios moito maior, se continúa na presencialidade. O tele-ensino en música, dispoñendo das ferramentas tecnolóxicas axeitadas, pode ter unha certa efectividade nos niveis superiores; pero cando as ferramentas son insuficientes e se traballa con alumnos de

grao elemental e profesional, convértese nun mero placebo.

Particularmente, no que respecta ás ferramentas tecnolóxicas, cómpre destacar que ningunha das plataformas que se nos facilitaron permite a realización de videoconferencias cunha mínima calidade de son. Poden ser axeitadas para falar, mais non para a interpretación musical. Sería necesario, ademais, dispor dun ancho de banda axeitado, así como de micros e altosfalantes de calidade, tanto por parte do profesorado como do alumnado. Pero a realidade é que no conservatorio nin tan sequera dispoñemos de ordenadores para que todo o profesorado poida impartir telerdocencia nos seus horarios, nin dunha wifi que o soporte. Así, houbo que paliar a situación poñendo a disposición os nosos equipos persoais e os nosos contratos de internet. Nestas condicións faise imposible percibir o elemento co que traballamos, o son, co mínimo de calidade necesaria. A isto súmase a dificultade na interacción docente-alumna/o. As aulas de instrumento non son expositivas, senón que se basean nas correccións feitas

sobre o traballo realizado previamente pola/o alumna/o, e a videoconferencia non permite que esta interacción se produza con fluidez. Ademais, todo o relacionado co traballo do postural e da psicomotricidade fina vese moi minguado tamén pola dificultade para percibir os detalles. A todo isto súmase a disolución do factor emotivo por medio da canle, e non só me refiro á cuestión expresiva, senón tamén ao aspecto actitudinal-motivador, tan presente nun ensino no que o/a docente pode desenvolver un papel moi semellante ao dun/ha adestrador/a deportivo/a en moitos momentos.

Se aludimos en particular á música de cámara, banda ou orquestra (no grao profesional mantivéronse estas agrupacións, aínda que divididas en grupos pequenos), o tele-ensino carece totalmente de lóxica, pois ningún dos obxectivos propios destas materias se pode traballar de xeito telemático.

Unha vez decretado o retorno ás aulas atopámonos coa sorpresa de que os instrumentos de vento e canto continuamos traballando en formato telemático; decisión desproporcionada tendo en conta as medidas tomadas noutros ámbitos neses mesmos momentos. Seguramente quen decidiu isto non foi consciente da ineficacia do tele-ensino e, probablemente, tampouco tivo presente que nos nosos centros se forman futuros profesionais que, meses despois, estarán competindo por unha praza nos mellores conservatorios, xunto con outras mozas e mozos que si puideron recibir con normalidade as súas aulas.

QUE CONSECUENCIAS PODE TRAER O DESENVOLVEMENTO DESTE ANO ACADÉMICO?

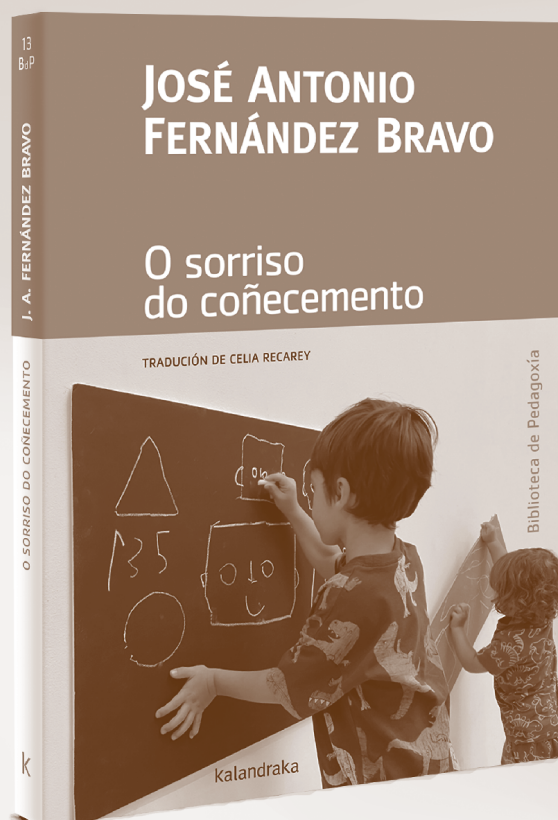
Algunhas das consecuencias deste “annus horribilis” haberá que valoralas co tempo. Outras xa son evidentes, sobre todo na pegada que está a deixar no alumnado do grao elemental.

A severidade das medidas tomadas a nivel xeral restrinxindo o conxunto do panorama cultural volta a poñer de manifesto que somos unha sociedade para a que a cultura é prescindible. Cando un mozo ou moza decide orientar o seu futuro cara a uns estudos superiores de música, nesa decisión pesa moito a consideración do seu entorno cara a eses estudos, e esta pandemia está a supoñer de novo un paso atrás neste sentido. Toca-

rá seguir traballando pola educación, non só do alumnado, senón das familias, explicando que a música é, ademais dunha fermosa arte que nos fai mellores como persoas e como sociedade, unha posibilidade de futuro profesional. ■

PUBLICIDADE

Biblioteca de Pedagogía

Colección dirixida por **Antón Costa Rico** Catedrático de Historia da Educación da USC

Un libro
para aprender a ensinar
e ensinar a aprender

Kalandraka

www.kalandraka.tv · www.kalandraka.com